

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра фінансів, економічних досліджень і туризму

ЗАТВЕРДЖЕНО КАФЕДРОЮ

Завідувач кафедри

Олексій ЗОРЯ

(протокол від 01 вересня 2025 р. № 1)

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ОРГАНІЗАЦІЯ ТУРИСТИЧНИХ ПОДОРОЖЕЙ ТА КОМПЛЕКСНОГО ТУРИСТИЧНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ»

Освітньо-професійна програма	«Туризм»
Спеціальність	242 Туризм і рекреація
Галузь знань	24 Сфера обслуговування
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Факультет	Обліку та фінансів

Полтава, 2025-2026 н.р.

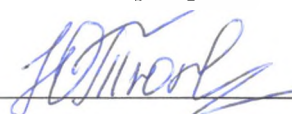
Робоча програма навчальної дисципліни «Організація туристичних подорожей та комплексного туристичного обслуговування» для здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Туризм» спеціальності 242 Туризм і рекреація.

Мова викладання: державна

Розробник: Япринець Т. С., кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів, економічних досліджень і туризму.

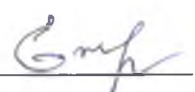
01 вересня 2025 року Тетяна ЯПРИНЕЦЬ

Погоджено гарантом освітньої програми «Туризм»

01 вересня 2025 року Юрій ТЮТЮНЦЬ

Схвалено радою з якості вищої освіти спеціальності «Туризм та рекреація»

Протокол від 01 вересня 2025 р., № 1

Голова ради з якості вищої освіти спеціальності Олена ЄГОРОВА

Опис навчальної дисципліни

Елементи характеристики	Денна форма здобуття освіти
Загальна кількість годин	180
Кількість кредитів	6
Місце в індивідуальному навчальному плані студента	обов'язкова навчальна дисципліна
Рік навчання	3
Семестр	5
Лекції (годин)	32
Практичні (годин)	40
Самостійна робота (годин)	108
Форма семестрового контролю	екзамен

2. Мета вивчення навчальної дисципліни: формування у здобувачів вищої освіти цілісної системи знань, умінь і практичних навичок, необхідних для ефективної організації туристичних подорожей, створення, просування та реалізації туристичного продукту, а також забезпечення комплексного туристичного обслуговування на основі сучасних технологій, стандартів якості, безпеки та принципів сталого розвитку.

3. Передумови для вивчення навчальної дисципліни:

ОК Географія туризму та рекреації.

ОК Інформаційні системи, технології та безпека в закладах сфери обслуговування.

ОК Основи туризмознавства.

ОК Рекреалогія і курортна справа.

ОК Туристичне краєзнавство.

ОК Основи музеєзнавства та організація екскурсійних послуг.

ОК Правове регулювання діяльності закладів сфери обслуговування.

ОК Рекреаційні комплекси України та світу.

ОК Спеціалізований туризм.

ОК БЖД та основи ОП в сфері обслуговування.

4. Компетентності:

загальні:

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та

закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 3. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК 5. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

ЗК 12. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК 13. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК 14. Здатність працювати в команді та автономно.

фахові:

ФК 1. Знання та розуміння предметної області та розуміння специфіки професійної діяльності.

ФК 5. Розуміння сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку туризму в цілому та окремих його форм і видів.

ФК 6. Розуміння процесів організації туристичних подорожей і комплексного туристичного обслуговування (готельного, ресторанного, транспортного, екскурсійного, рекреаційного).

ФК 7. Здатність розробляти, просувати, реалізовувати та організовувати споживання туристичного продукту.

ФК 8. Розуміння принципів, процесів і технологій організації роботи суб'єкта туристичної індустрії та її підсистем.

ФК 9. Здатність забезпечувати безпеку туристів у звичайних та складних форс-мажорних обставинах.

ФК 12. Здатність визначати індивідуальні туристичні потреби, використовувати сучасні технології обслуговування туристів та вести презентаційну роботу.

5. Програмні результати навчання:

ПР 2. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук.

ПР 6. Застосовувати у практичній діяльності принципи і методи організації та технології обслуговування туристів.

ПР 7. Розробляти, просувати та реалізовувати туристичний продукт.

ПР 9. Організовувати процес обслуговування споживачів туристичних послуг на основі використання сучасних інформаційних, комунікаційних і сервісних технологій та дотримання стандартів якості і норм безпеки.

ПР 10. Розуміти принципи, процеси і технології організації роботи суб'єкта туристичного бізнесу та окремих його підсистем (адміністративно-

управлінська, соціально-психологічна, економічна, техніко-технологічна).

ПР 12. Застосовувати навички продуктивного спілкування зі споживачами туристичних послуг.

ПР 21. Приймати обґрунтовані рішення та нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності.

Співвідношення програмних результатів навчання із очікуваними результатами навчання

Програмний результат навчання	Очікувані результати навчання навчальної дисципліни
ПР 2. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук.	здобувач знає та розпізнає базові поняття теорії туризму, структуру туристичного процесу, типи туристичних послуг, суб'єктів ринку та взаємозв'язок із суміжними науками.
	здобувач застосовує базові теоретичні поняття на практиці, аналізує та зіставляє складові туристичного продукту, пояснює взаємозв'язки між суб'єктами туристичної діяльності, обирає оптимальні варіанти рішень у межах типових професійних ситуацій туристичної галузі та аргументує їх доцільність.
	здобувач коректно використовує професійну термінологію, аргументує власні висновки, пояснює структуру туристичного процесу та взаємозв'язки між його учасниками, а також ефективно взаємодіє з іншими членами команди під час обговорення або планування туристичних послуг.
	здобувач самостійно виконує типові професійні завдання, усвідомлює відповідальність за результати роботи, дотримується стандартів якості та академічної доброчесності, здатний коригувати власні рішення і здійснювати самооцінювання власної діяльності.
ПР 6. Застосовувати у практичній діяльності принципи і методи організації та технології обслуговування туристів.	здобувач знає і розпізнає основні принципи та методи організації туристичного обслуговування, розуміє структуру технологічного процесу та усвідомлює специфіку надання різних видів туристичних послуг.
	здобувач застосовує принципи і методи обслуговування туристів на практиці, аналізує та обирає оптимальні технології, порівнює альтернативи та обґрунтовує рішення у межах типових професійних ситуацій туристичної галузі.
	здобувач коректно використовує професійну термінологію, пояснює та аргументує вибрані підходи до організації туристичного обслуговування,

	ефективно взаємодіє в команді під час планування, координації чи реалізації туристичних послуг.
	здобувач самостійно виконує практичні завдання, усвідомлює відповідальність за якість туристичного обслуговування, дотримується стандартів безпеки, якості та академічної доброчесності, а також здатний оцінювати та коригувати власні професійні рішення.
ПР 7. Розробляти, просувати та реалізовувати туристичний продукт.	здобувач знає та розпізнає основні етапи створення туристичного продукту, розуміє підходи до його просування та реалізації, а також специфіку попиту на різні види туристичних послуг.
	здобувач застосовує знання для розробки туристичного продукту, аналізує попит, добирає інструменти просування, порівнює альтернативи та обґрунтовує вибір у межах типових професійних ситуацій.
	здобувач використовує професійну термінологію, аргументує управлінські рішення, презентує туристичний продукт, взаємодіє в команді під час його створення та просування.
ПР 9. Організовувати процес обслуговування споживачів туристичних послуг на основі використання сучасних інформаційних, комунікаційних і сервісних технологій та дотримання стандартів якості і норм безпеки.	здобувач самостійно виконує типові завдання щодо розробки та просування туристичного продукту, усвідомлює відповідальність за результат, дотримується стандартів якості, здатний оцінювати ефективність прийнятих рішень та коригувати їх.
	здобувач знає принципи організації процесу обслуговування споживачів туристичних послуг, розпізнає види сервісних та інформаційно-комунікаційних технологій, розуміє стандарти якості й норми безпеки, що застосовуються в туристичній сфері.
	здобувач застосовує сучасні технології обслуговування туристів, аналізує стандарти якості та безпеки, добирає оптимальні рішення для типових професійних ситуацій, здатний планувати та координувати процес сервісного обслуговування.
	здобувач коректно використовує професійну термінологію, презентує та обґрунтовує рішення щодо організації обслуговування туристів, взаємодіє з командою й клієнтами, використовує інформаційні технології для комунікації та сервісної підтримки.
	здобувач самостійно виконує професійні завдання, дотримується стандартів якості та норм безпеки, несе відповідальність за результат обслуговування,

	здатний оцінювати власну діяльність, коригувати рішення та приймати етичні управлінські рішення.
ПР 10. Розуміти принципи, процеси і технології організації роботи суб'єкта туристичного бізнесу та окремих його підсистем (адміністративно-управлінська, соціально-психологічна, економічна, техніко-технологічна).	здобувач знає та розпізнає принципи функціонування суб'єкта туристичного бізнесу, розуміє структуру його підсистем (адміністративно-управлінської, соціально-психологічної, економічної, техніко-технологічної), володіє базовими поняттями щодо організації та управління туристичними підприємствами.
	здобувач застосовує засади організації роботи туристичного підприємства, аналізує та порівнює функції його підсистем, визначає напрями оптимізації роботи, використовує типові інструменти менеджменту та технології обслуговування для вирішення професійних завдань.
	здобувач коректно використовує професійну термінологію, аргументує управлінські рішення, взаємодіє в команді при плануванні господарської діяльності підприємства, презентує результати виконаних завдань та обґрунтовує запропоновані рішення.
	здобувач самостійно виконує типові професійні завдання, усвідомлює відповідальність за результати діяльності туристичного підприємства, дотримується стандартів якості та етичних норм, здатний оцінювати власні управлінські рішення та коригувати їх у разі потреби.
ПР 12. Застосовувати навички продуктивного спілкування зі споживачами туристичних послуг.	здобувач знає основи комунікації у сфері туристичного обслуговування, розпізнає потреби різних типів споживачів та розуміє принципи ефективної взаємодії в сервісному середовищі.
	здобувач застосовує навички професійної комунікації на практиці, обирає відповідну модель спілкування залежно від ситуації, пояснює та обґрунтовує рішення щодо організації обслуговування клієнта. Здатний коректно реагувати на зауваження, адаптувати стиль комунікації та підтримувати сервісно-орієнтований діалог.
	здобувач грамотно використовує професійну термінологію, налагоджує взаємодію зі споживачами туристичних послуг, бере участь у командному обговоренні та презентує результати роботи. Здатний вести діалог у різних форматах: усний, письмовий, онлайн-комунікація.

	здобувач усвідомлює відповідальність за якість комунікації зі споживачами, дотримується принципів етики та доброчесності, може самостійно приймати рішення в межах професійних завдань. Здатний оцінювати власну комунікативну діяльність і коригувати її з урахуванням стандартів сервісу.
ПР 21. Приймати обґрунтовані рішення та нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності	здобувач знає базові принципи прийняття рішень у туристичній галузі, розуміє критерії їх доцільності, усвідомлює значення стандартів якості, безпеки та етичних норм у професійній діяльності.
	здобувач застосовує типові методи аналізу ситуацій, співставляє альтернативи, обирає та обґрунтовує рішення у межах стандартних професійних завдань, здатний оцінювати наслідки та ефективність власних дій.
	здобувач аргументовано пояснює прийняті рішення, використовує фахову термінологію, взаємодіє в команді для розв'язання професійних ситуацій, пропонує пропозиції щодо удосконалення процесів або сервісу.
	здобувач усвідомлює персональну відповідальність за результати своєї діяльності, виконує завдання самостійно, дотримується норм безпеки, стандартів якості та академічної доброчесності, здатний коригувати власні дії та здійснювати самооцінювання професійної діяльності.

6. Методи навчання:

1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

словесні: лекція, розповідь, пояснення, бесіда;

наочні: ілюстрування;

практичні: практичні роботи.

2. Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

методи формування пізнавальних інтересів: створення ситуації інтересу й новизни навчального матеріалу, метод використання життєвого досвіду;

методи стимулювання і мотивації обов'язку й відповідальності.

3. Інноваційні та інтерактивні методи: дискусія, проєктування професійних ситуацій, метод проєктів, аналітичне есе, робота в групах, кейс-метод, моделювання, використання мультимедійних презентацій.

4. Методи контролю і самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності: тестовий контроль, практичні завдання, індивідуальний проєкт, усний самоконтроль.

7. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Вступ до дисципліни. Сутність, структура та основні поняття туристичної діяльності. Предмет, мета і завдання дисципліни та її місце у підготовці бакалаврів з туризму. Туризм як соціально-економічне явище та його роль у розвитку територій. Базові поняття туристичної діяльності. Суб'єкти туристичної діяльності та їх функції; об'єкти туристичної діяльності. Нормативно-організаційні засади туристичної діяльності в Україні. Загальна характеристика структури туристичного процесу як ланцюга створення, реалізації та споживання туристичної подорожі; відповідальність суб'єктів і базові принципи сталості у туристичній діяльності.

Тема 2. Історія розвитку та еволюція організації туристичних подорожей. Витоки та передумови розвитку туризму. Формування організованого туризму. Еволюція форм організації туристичних подорожей і туристичного сервісу. Розвиток туризму у світі після Другої світової війни. Етапи розвитку туризму в Україні. Вплив глобальних подій на організацію туристичних подорожей і туристичне обслуговування.

Тема 3. Сучасні тенденції й регіональні пріоритети розвитку туризму. Сталий розвиток як стратегічний орієнтир галузі. Глобальні тренди розвитку туризму у XXI столітті. Сталий розвиток у туризмі та його принципи. Сільський зелений туризм як інструмент сталого розвитку. Урбаністичний туризм і виклики overtourism. Регіональні пріоритети розвитку туризму в Україні. Загальна характеристика практик упровадження сталого підходу в організації туристичних подорожей і туристичному обслуговуванні.

Тема 4. Туристична подорож як складова туристичного продукту. Поняття туристичної подорожі як елемента туристичного продукту та її місце у структурі турпродукту. Структура туристичної подорожі та її основні компоненти. Класифікація туристичних подорожей. Фактори формування структури подорожі. Критерії цінності подорожі для туриста та очікувані результати.

Тема 5. Проєктування туристичних маршрутів і технологія планування подорожей. Поняття туристичного маршруту та принципи його проєктування. Етапи планування маршруту і програми туру: вибір виду маршруту, добір локацій і постачальників, розрахунок таймінгу, узгодження схеми переміщень і зупинок, бюджетування, формування маршрутної документації. Роль туроператора й турагента у проєктуванні та узгодженні програми, координації реалізації туру.

Тема 6. Транспортне забезпечення туристичних подорожей. Сутність і роль транспортного забезпечення в туристичному процесі. Види транспорту в туризмі. Організація транспортного обслуговування. Транспортний сервіс і

стандарти якості обслуговування туристів. Вимоги безпеки під час перевезень у туристичних подорожах. Екологічна складова транспортних рішень: принципи «зеленого транспорту» та мінімізація впливу на довкілля.

Тема 7. Готельне забезпечення туристичних подорожей. Сутність і роль готельного забезпечення в туристичному процесі та структурі туристичного продукту. Класифікація і типологія засобів розміщення. Технології та стандарти обслуговування туристів у засобах розміщення. Інновації у сфері гостинності. Енергоефективність і «зелені» стандарти в готельному бізнесі, їх вплив на якість послуг і конкурентоспроможність.

Тема 8. Ресторанне забезпечення туристичних подорожей і концепція сталого харчування. Роль ресторанного забезпечення у структурі туристичного продукту та формуванні туристичного досвіду. Типологія закладів ресторанного господарства в туризмі і вимоги до організації харчування туристів у турах. Гастрономічний туризм. Концепція сталого харчування і її вплив на якість сервісу. Технології в ресторанному обслуговуванні туристів.

Тема 9. Екскурсійне та краєзнавче обслуговування туристів. Культурна спадщина і локальні ресурси. Сутність екскурсійної діяльності та її місце в туристичному продукті. Типологія екскурсій і критерії їх класифікації. Культурна спадщина та краєзнавчі ресурси як основа формування екскурсійних програм. Методика підготовки екскурсії. Організація екскурсійного обслуговування. Управління групою під час екскурсії. Цифровізація екскурсій. Туристично-краєзнавчі формати, поширені в Україні. М'які навички в екскурсійній діяльності.

Тема 10. Рекреаційне та анімаційне обслуговування туристів. Сутність, мета та місце рекреаційного й анімаційного обслуговування в структурі туристичного продукту. Класифікація рекреаційних послуг і рекреаційних ресурсів. Анімаційна діяльність у туризмі. Технологія розроблення анімаційної програми. Сталість та екологічність рекреаційного туризму. Практичні аспекти обслуговування туристів під час рекреаційних і анімаційних заходів.

Тема 11. Організація роботи туристичного підприємства та його підсистем. Поняття туристичного підприємства та особливості його діяльності в туристичній індустрії. Організаційна структура туристичного підприємства. Управлінські підсистеми туристичного підприємства. Основні функції туристичного підприємства. Корпоративна соціальна відповідальність у туризмі як елемент управлінської політики підприємства та взаємодії зі стейкхолдерами.

Тема 12. Інформаційні та комунікаційні технології в організації

туристичних подорожей та обслуговуванні туристів. Роль цифрових технологій у розвитку туристичної індустрії та підвищенні якості сервісу. Інформаційні системи в туризмі. CRM-системи як інструмент управління взаєминами з туристами. Онлайн-бронювання та цифрові платформи планування подорожей. Використання big data та аналітики для сегментації попиту, прогнозування та прийняття управлінських рішень. Віртуальні технології (VR/AR) і 3D-тури як інструменти презентації туристичного продукту. Мобільні застосунки в обслуговуванні туристів. Інформаційна безпека в туризмі та захист персональних даних.

Тема 13. Маркетинг і просування туристичного продукту. «Зелений маркетинг» і брендинг територій. Сутність і функції маркетингу в туризмі, його роль у формуванні попиту та конкурентних переваг туристичного підприємства і дестинації. Туристичний продукт у маркетинговому контексті. Маркетингові дослідження в туризмі. Інструменти просування туристичного продукту. Брендинг територій. «Зелений маркетинг» у туризмі.

Тема 14. Якість і стандартизація туристичних послуг. Поняття якості туристичних послуг та її значення в конкурентному середовищі. Система забезпечення якості в туризмі. Національні й міжнародні стандарти у сфері туризму. Сертифікація туристичних послуг. Сталість як складова системи якості. Роль персоналу та сервісної культури у формуванні якості туристичного продукту. Контроль якості та механізми оцінювання задоволеності клієнтів. Приклади українського й міжнародного досвіду впровадження стандартів якості.

Тема 15. Безпека туристів та управління ризиками в умовах звичайних і форс-мажорних обставин. Поняття безпеки у туризмі та її складові. Типи ризиків у туристичних подорожах і чинники їх виникнення. Форс-мажорні обставини у туристичній діяльності та правові наслідки для сторін. Основи управління ризиками. Планування безпечної туристичної подорожі. Система комунікацій у надзвичайних ситуаціях і алгоритми взаємодії суб'єктів туристичної діяльності. Роль персоналу туристичних підприємств у забезпеченні безпеки туристів. Етичні аспекти прийняття рішень у кризових ситуаціях.

Тема 16. Професійна етика та відповідальність у туристичній діяльності. Перспективи професійного розвитку. Поняття професійної етики в туризмі та її значення для якості обслуговування і репутації суб'єкта туристичної індустрії. Цінності, принципи й норми професійної поведінки менеджера туризму. Види відповідальності у туристичній діяльності. Етичні дилеми та типові професійні ситуації в туризмі. Професійний розвиток фахівця з туризму.

Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин			
	денна форма здобуття освіти			
	Усього	у тому числі		
		лекції	практичні заняття	самостійна робота
1. Вступ до дисципліни. Сутність, структура та основні поняття туристичної діяльності.	8	2	2	4
2. Історія розвитку та еволюція організації туристичних подорожей.	10	2	2	6
3. Сучасні тенденції й регіональні пріоритети розвитку туризму. Сталий розвиток як стратегічний орієнтир галузі.	12	2	2	8
4. Туристична подорож як складова туристичного продукту.	10	2	2	6
5. Проектування туристичних маршрутів і технологія планування подорожей.	12	2	4	6
6. Транспортне забезпечення туристичних подорожей.	10	2	2	6
7. Готельне забезпечення туристичних подорожей.	10	2	2	6
8. Ресторанне забезпечення туристичних подорожей.	10	2	2	6
9. Екскурсійне та краєзнавче обслуговування туристів. Культурна спадщина і локальні ресурси.	14	2	4	8
10. Рекреаційне та анімаційне обслуговування туристів.	10	2	2	6
11. Організація роботи туристичного підприємства: структура, функції, управлінські підсистеми.	10	2	2	6
12. Інформаційні та комунікаційні технології в організації туристичних подорожей та обслуговуванні туристів.	12	2	2	8
13. Маркетинг і просування туристичного продукту: стратегія просування, зелений маркетинг і брендинг територій.	16	2	4	10
14. Якість туристичних послуг та стандартизація у туризмі: стандарти, сертифікація, сталість.	16	2	4	10
15. Безпека туристів і управління ризиками в умовах звичайних та форс-мажорних обставин.	10	2	2	6

16. Професійна етика, соціальна відповідальність і перспективи професійного розвитку менеджера туризму.	10	2	2	6
Усього годин	180	32	40	108

8. Теми практичних занять

Назва теми	Кількість годин
	денна форма здобуття освіти
Практичне заняття 1. Аналіз структури туристичної діяльності та визначення її основних суб'єктів і понять.	2
Практичне заняття 2. Порівняльний аналіз етапів становлення туризму в Україні та світі.	2
Практичне заняття 3. Глобальні тренди та регіональні пріоритети розвитку туризму: практичний аналіз	2
Практичне заняття 4. Аналіз подорожі як складової туристичного продукту.	2
Практичне заняття 5. Структура туристичного маршруту та етапи його планування.	2
Практичне заняття 6. Проектування короткого туристичного туру: елементи логістики, вартості та сервісу.	2
Практичне заняття 7. Транспортне забезпечення туристичних подорожей: моделі логістики, вибір транспорту та оптимізація маршруту.	2
Практичне заняття 8. Оцінка якості готельного сервісу та категоризація закладів розміщення.	2
Практичне заняття 9. Формування гастрономічної складової туристичного продукту.	2
Практичне заняття 10. Методика розробки екскурсійного продукту.	2
Практичне заняття 11. Локальні культурні ресурси як основа туристичної екскурсії.	2
Практичне заняття 12. Проектування дозвілля туристів: рекреаційні послуги та анімаційні активності.	2
Практичне заняття 13. Структура та управлінські підсистеми туристичного підприємства: аналіз функцій і моделювання організаційної схеми.	2
Практичне заняття 14. Застосування інформаційних та комунікаційних технологій у плануванні та обслуговуванні туристичних подорожей.	2
Практичне заняття 15. Стратегія маркетингового просування туристичного продукту.	2
Практичне заняття 16. «Зелений маркетинг» і брендинг туристичних територій.	2

Практичне заняття 17. Аналіз стандартів якості туристичних послуг.	2
Практичне заняття 18. Система оцінювання якості туристичного обслуговування.	2
Практичне заняття 19. Аналіз ризиків та планування безпеки під час туристичних подорожей.	2
Практичне заняття 20. Професійна етика та соціальна відповідальність у туризмі: роль менеджера та напрями професійного розвитку.	2

Лабораторні заняття не передбачено навчальним планом.

Семінарські заняття не передбачено навчальним планом.

9. Теми самостійної роботи

Назви теми	Кількість годин
	денна форма здобуття освіти
1. Вступ до дисципліни. Сутність, структура та основні поняття туристичної діяльності.	4
2. Історія розвитку та еволюція організації туристичних подорожей.	6
3. Сучасні тенденції й регіональні пріоритети розвитку туризму. Сталий розвиток як стратегічний орієнтир галузі.	8
4. Туристична подорож як складова туристичного продукту.	6
5. Проектування туристичних маршрутів і технологія планування подорожей.	6
6. Транспортне забезпечення туристичних подорожей.	6
7. Готельне забезпечення туристичних подорожей.	6
8. Ресторанне забезпечення туристичних подорожей.	6
9. Екскурсійне та краєзнавче обслуговування туристів. Культурна спадщина і локальні ресурси.	8
10. Рекреаційне та анімаційне обслуговування туристів.	6
11. Організація роботи туристичного підприємства: структура, функції, управлінські підсистеми.	6
12. Інформаційні та комунікаційні технології в організації туристичних подорожей та обслуговуванні туристів.	8
13. Маркетинг і просування туристичного продукту: стратегія просування, зелений маркетинг і брендинг територій.	10
14. Якість туристичних послуг та стандартизація у туризмі: стандарти, сертифікація, сталість.	10
15. Безпека туристів і управління ризиками в умовах звичайних та форс-мажорних обставин.	6
16. Професійна етика, соціальна відповідальність і перспективи професійного розвитку менеджера туризму.	6

10. Індивідуальні завдання

Індивідуальна робота здобувача вищої освіти відіграє важливу роль у процесі професійного становлення, оскільки спрямована на поглиблення, закріплення та систематизацію теоретичних знань, а також розвиток практичних умінь і навичок, необхідних для майбутньої фахової діяльності. Реалізація цього виду освітньої діяльності здійснюється шляхом виконання завдання самостійної роботи, що сприяє формуванню в здобувачів уміння критично мислити, приймати аргументовані рішення, працювати з інформаційними джерелами та відповідально ставитися до власної освітньої траєкторії.

11. Оцінювання результатів навчання

Програмний результат навчання	Очікувані результати навчання навчальної дисципліни
ПР 2. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук.	Виконання завдань на практичних заняттях. Виконання завдань самостійної роботи (розв'язування тестів та виконання індивідуального завдання). Екзамен.
ПР 6. Застосовувати у практичній діяльності принципи і методи організації та технології обслуговування туристів.	
ПР 7. Розробляти, просувати та реалізовувати туристичний продукт.	
ПР 9. Організовувати процес обслуговування споживачів туристичних послуг на основі використання сучасних інформаційних, комунікаційних і сервісних технологій та дотримання стандартів якості і норм безпеки.	
ПР 10. Розуміти принципи, процеси і технології організації роботи суб'єкта туристичного бізнесу та окремих його підсистем (адміністративно-управлінська, соціально-психологічна, економічна, техніко-технологічна).	
ПР 12. Застосовувати навички продуктивного спілкування зі споживачами туристичних послуг.	
21. Приймати обґрунтовані рішення та нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності.	

Схема нарахування балів із навчальної дисципліни

Назва теми / Форма контролю	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				
	Денна форма здобуття освіти				
	Виконання завдань на практичних заняттях	Тестовий контроль	Виконання індивідуального завдання	Екзамен	Разом
1. Вступ до дисципліни. Сутність, структура та основні поняття туристичної діяльності.	3	10	10	—	3
2. Історія розвитку та еволюція організації туристичних подорожей.	3			—	3
3. Сучасні тенденції й регіональні пріоритети розвитку туризму. Сталий розвиток як стратегічний орієнтир галузі.	3			—	3
4. Туристична подорож як складова туристичного продукту.	3			—	3
5. Проєктування туристичних маршрутів і технологія планування подорожей.	6			—	6
6. Транспортне забезпечення туристичних подорожей.	3			—	3
7. Готельне забезпечення туристичних подорожей.	3			—	3
8. Ресторанне забезпечення туристичних подорожей.	3			—	3
9. Екскурсійне та краєзнавче обслуговування туристів. Культурна спадщина і локальні ресурси.	6			—	6
10. Рекреаційне та анімаційне обслуговування туристів.	3			—	3
11. Організація роботи туристичного підприємства: структура, функції, управлінські підсистеми.	3			—	3
12. Інформаційні та комунікаційні технології в організації туристичних подорожей та обслуговуванні туристів.	3			—	3
13. Маркетинг і просування туристичного продукту: стратегія просування, зелений маркетинг і брендинг територій.	6			—	6
14. Якість туристичних послуг та стандартизація у туризмі: стандарти, сертифікація, сталість.	6			—	6

15. Безпека туристів і управління ризиками в умовах звичайних та форс-мажорних обставин.	3				
16. Професійна етика, соціальна відповідальність і перспективи професійного розвитку менеджера туризму.	3			–	3
Тестовий контроль	–			–	10
Виконання індивідуального завдання	–	–	10	–	10
Екзамен	–	–	–	20	20
Разом	60	10	10	20	100

Шкала та критерії оцінювання форм контролю

Форми контролю	Бали	Критерії оцінювання
Виконання практичних завдань (кожне практичне заняття містить 2 завдання)	1,5	завдання виконано на високому рівні й повністю відповідає змістовим та структурним вимогам практичного заняття. Робота має чітку, логічну та завершену структуру, усі обов'язкові елементи присутні та взаємопов'язані. Аналіз містить глибоке опрацювання теми, аргументовані судження, коректне застосування теоретичних положень до практичних ситуацій у сфері туризму. Чітко простежується самостійність мислення, вміння узагальнювати інформацію, робити обґрунтовані висновки та пропонувати рішення, релевантні професійній діяльності. Авторська позиція виражена чітко й переконливо. Форматування відповідає всім установленим критеріям, текст подано грамотно, стиль є науково-коректним і структурно виваженим. Продemonстровано високий рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання.
	1	завдання виконано із дотриманням основних вимог та подано в установленому форматі. Структура загалом збережена, логіка викладу простежується, хоча аналіз теми є поверхневим або недостатньо глибоким. Окремі тези подані без достатнього обґрунтування, частина з них потребує уточнення або більш детального опрацювання. У формулюваннях і висновках можуть бути неточності, однак вони не порушують загальної логіки роботи. Ознаки самостійності та критичного осмислення матеріалу присутні частково, але не є домінуючими. Практичні приклади використані, але не завжди доречні або глибоко розкриті. Вимоги до оформлення виконано, хоча можливі незначні стилістичні недоліки. Продemonстровано достатній рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання.

	0,5	завдання виконано частково та характеризується неповнотою змісту або наявністю суттєвих неточностей, що впливають на якість роботи. Структура дотримана лише частково: окремі елементи відсутні або подані поверхнево, порушено логіку викладу. Аналіз теми є поверхневим, не містить достатньої аргументації чи прикладів із практики туристичної діяльності. Власні висновки сформульовані непереконливо або відсутні. Спостерігаються труднощі у застосуванні теоретичних положень до практичної ситуації. Рівень самостійності мінімальний, окремі фрагменти мають ознаки механічного переписування. Продемонстровано задовільний рівень формування
	0	завдання не подано, або виконано з настільки суттєвими змістовими та структурними помилками, що його оцінювання є неможливим. Обов'язкові елементи роботи відсутні або подані формально, без зв'язку з темою, метою та вимогами практичного заняття. Не простежується самостійність виконання, наявні ознаки повного чи часткового копіювання матеріалів з інших джерел без належних посилань. Логіка викладу відсутня, зміст фрагментарний, приклади та обґрунтування відсутні. Робота не засвідчує освоєння матеріалу практичного заняття. Результат виконання завдання не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів.
Тестовий контроль (передбачає 20 питань)	0,5	вірна відповідь, знання теоретичного матеріалу є достатнім
	0	неправильна відповідь на запитання, недостатнє знання теоретичного матеріалу
Індивідуальне завдання	10-9	маршрут структурований, логічно завершений і демонструє високий рівень оптимізації логістики: часові інтервали, відстані, тривалість активностей і рекреаційні паузи узгоджені між собою. Денна програма детальна, різноманітна, збалансована і точно адаптована до можливостей, інтересів і потреб цільової аудиторії. Транспорт, проживання та харчування підібрані раціонально, із наведенням доказових аргументів, порівнянням альтернатив і використанням актуальних ринкових цінкових показників. Кошторис повний, коректний, прозорий; усі статті витрат узгоджені між собою, подані з описом джерел інформації. Аналіз ризиків комплексний, із чіткою класифікацією та продуманими заходами мінімізації. Елементи сталого розвитку відображають екологічні, соціальні й культурні аспекти маршруту та інтегровані системно. ІКТ-інструменти використано сучасні: інтерактивні карти, QR-посилання, сервіси бронювання та інструменти цифрової навігації. Маркетинговий аналіз маршруту включає визначення унікальної торговельної пропозиції, цільових сегментів та можливих каналів просування. Візуалізація маршруту виконана професійно: карта або схема містять маркери, пояснення, часові і просторові орієнтири.

		Презентація створена на високому професійному рівні: структурована, візуально збалансована, без стилістичних і технічних помилок. Робота повністю відповідає вимогам академічної доброчесності, містить коректно оформлені посилання, відсутні ознаки запозичення без джерел. Продemonстровано високий рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання.
	8-7	завдання відповідає вимогам і демонструє достатньо високий рівень володіння матеріалом. Студент подає чітко структурований маршрут із логічною послідовністю локацій та оптимізованою логістикою. Денна програма збалансована, деталізована та адаптована до можливостей цільової аудиторії. Вибір транспорту, засобів розміщення і харчування є обґрунтованим, з урахуванням таких критеріїв, як вартість, безпека, комфорт та екологічність. Кошторис поданий коректно та включає всі основні статті витрат. Аналіз ризиків продуманий, запропоновано реалістичні заходи мінімізації. Елементи сталого розвитку інтегровані у структуру маршруту та представлені прикладами. ІКТ-компоненти (онлайн-карти, сервіси бронювання, цифрові інструменти навігації) підібрані вдало та логічно зумовлені специфікою маршруту. Маркетингові характеристики подані, але не завжди поглиблено. Карта або схема маршруту якісна та візуально зрозуміла. Презентація виконана візуально акуратно, має чітку структуру. Оформлення загалом відповідає академічним стандартам. Продemonстровано дуже добрий рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання.
	6-5	завдання має впорядковану структуру: чітко визначено тип маршруту, цільову аудиторію, основні локації та етапи подорожі. Маршрут загалом логічний, але окремі елементи (відстані, часові інтервали, врахування рекреаційних пауз) потребують уточнення. Денна програма подана та містить відвідувані об'єкти, екскурсії і види активності, хоча її деталізація нерівномірна. Транспортне забезпечення, розміщення та харчування підібрані раціонально, однак аргументація недостатня. Кошторис реалістичний, поданий у структурованому вигляді, але з окремими недоліками або відсутністю уточнюючих даних. Аналіз ризиків і сталий розвиток продemonстровані, однак без комплексності. ІКТ-компоненти та маркетинг маршруту згадані, але не проаналізовані. Карта маршруту наявна і в цілому відтворює логіку маршруту. Презентація виконана на задовільному рівні, хоча окремі слайди перевантажені або недостатньо структуровані. Робота містить незначні помилки оформлення.

		Продemonстровано добрий рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання.
4-3		завдання виконане частково та містить лише базові елементи, що подані фрагментарно. Структура маршруту окреслена, однак логіка викладу часто порушена: послідовність локацій не обґрунтована, перехід між етапами подорожі недостатньо аргументований. Програма подорожі описана поверхнево та не містить чітких часових проміжків. Транспорт, розміщення та харчування представлені, але вибір цих параметрів не має достатнього пояснення. Кошторис включає основні категорії витрат, проте є неповним або містить грубі неточності. Аналіз ризиків формальний, елементи сталості згадано побіжно. Карта або схема маршруту подана у спрощеному вигляді або без відповідності фактичному змісту. Презентація виконана, але має стилістичні чи структурні недоліки. Джерела використані випадково, посилання нерідко некоректні. Продemonстровано задовільний рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання.
2-1		завдання характеризується дуже низьким рівнем опрацювання матеріалу та містить окремі несистемні спроби опису маршруту або його елементів. Вибір типу подорожі та характеристика цільової аудиторії подані поверхнево або суперечливо, логіка переміщень не витримана, часові та просторові параметри відсутні або нереалістичні. Денна програма, якщо присутня, має формальний характер, не демонструє розуміння специфіки цільової групи та не враховує тривалість огляду, рекреаційні потреби чи реальні можливості пересування. Транспортне забезпечення, розміщення і харчування підібрані без аргументації. Кошторис фрагментарний або містить численні помилки. Аналіз ризиків, елементи сталого розвитку та використання ІКТ, як правило, або відсутні, або зведені до номінальних згадок. Презентація або не подана, або виконана з грубими порушеннями. Продemonстровано незадовільний рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання.
0		завдання не підлягає оцінюванню через відсутність змісту або невідповідність вимогам. Така робота може містити лише фрагментарні або хаотичні частини, що не утворюють цілісного маршруту, або взагалі не представляти основних елементів: структури подорожі, опису локацій, логістики пересування, програми за днями, кошторису, карти чи схеми маршруту. Логіка викладу відсутня, робота непридатна до аналізу. Наявність плагіату або використання матеріалів без посилань. Результат виконання завдання не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів.

Екзамен (білет містить 2 теоретичних питання і 1 практичне завдання)	теоретичне питання:	
	6	здобувач: дає повне, логічно структуроване та глибоке розкриття екзаменаційного питання; подає вичерпну теоретичну характеристику поняття, процесу або явища, охоплюючи всі ключові аспекти теми; чітко формулює та пояснює основні положення, структурні елементи, класифікації, закономірності та взаємозв'язки; наводить доречні, змістовні приклади або професійні ситуації, що підсилюють теоретичні положення; демонструє міцні міжтемні зв'язки, уміння інтегрувати матеріал з різних тем курсу та робити узагальнення; використовує професійну термінологію правильно, грамотно та академічно, без термінологічних чи логічних помилок; викладає матеріал послідовно, цілісно і завершено, без змістових або фактичних помилок; відповідь свідчить про високий рівень розуміння, аналітичність та здатність працювати з теоретичним матеріалом на поглибленому рівні. Продemonстровано високий (відмінний) рівень формування компетентностей і повне досягнення програмних результатів навчання.
	5	здобувач: повно й послідовно розкриває питання, але окремі змістові аспекти можуть бути подані без поглибленого аналізу чи розширених пояснень; викладає основні положення точно та коректно, з дотриманням логічної структури та загальної цілісності відповіді; наводить доречні приклади, ілюстрації або професійні паралелі, хоча вони можуть бути менш деталізованими; використовує професійну термінологію правильно, допускаючи лише 1–2 незначні неточності, які не впливають на загальне розуміння; демонструє чітку логіку викладу, відповідь є в основному завершеною, змістовно правильною та заснованою на розумінні матеріалу. Продemonстровано достатньо високий рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання.
	4	здобувач: загалом розкриває питання задовільно, але окремі важливі положення подає занадто стисло або поверхово; демонструє відповідь, у якій структура є переважно зрозумілою, однак трапляються дрібні логічні розриви або неточні переходи між частинами; наводить основні елементи чи ключові поняття, але не супроводжує їх достатнім обґрунтуванням або деталізацією; або не використовує приклади, або приклади є надто загальними та слабо пов'язаними з темою; застосовує професійну термінологію переважно правильно, хоча допускає 2–3 змістові неточності; демонструє загальне розуміння теми, проте відповідь позбавлена глибини, аналітичності або ширших змістових зв'язків. Продemonстровано задовільний рівень формування компетентностей і часткове досягнення програмних результатів навчання.

	3	здобувач: розкриває питання частково, залишаючи поза увагою значну кількість важливих аспектів; подає відповідь, яка має фрагментарну структуру та містить нечіткі або нелогічні переходи між елементами змісту; наводить лише окремі визначення чи терміни, але без належних пояснень, деталізації та взаємозв'язків між поняттями; не використовує приклади або інші елементи ілюстративності, що допомагають розкрити зміст питання; допускає суттєві теоретичні прогалини або неточності, які знижують повноту відповіді; використовує професійну термінологію частково правильно, але з помітними помилками чи неточним застосуванням. Продemonстровано низький рівень формування компетентностей і фрагментарне досягнення програмних результатів навчання.
	2	здобувач: розкриває менше половини змісту питання, надаючи уривчасту або неповну інформацію; подає відповідь, яка є непослідовною та недостатньо структурованою, із помітними логічними прогалинами; пропускає значну частину ключових понять або подає їх неточно чи в неповному обсязі; використовує професійну термінологію неправильно або з істотними помилками; допускає системні змістові помилки, що свідчать про низький рівень засвоєння матеріалу. Продemonстровано початковий рівень формування компетентностей і мінімальне досягнення програмних результатів навчання.
	1	здобувач: наводить лише поодинокі фрагменти знань, які частково стосуються теми, але суті питання не розкривають; демонструє відсутність чіткої структури та логічної послідовності у відповіді; не називає ключові положення теми або називає їх неточно / неправильно; показує лише мінімальне, поверхове ознайомлення з темою, без розуміння зв'язків чи змістових аспектів; допускає кілька істотних змістових неточностей, але відповідь містить хоча б мінімальні елементи, що пов'язані з питанням. Продemonстровано елементарний рівень формування компетентностей і фактичне недосягнення програмних результатів навчання.
	0	здобувач: не дає відповіді на питання або відмовляється відповідати; не може сформулювати жодного положення, що стосується суті питання; наводить інформацію, яка не має тематичного зв'язку з екзаменаційним питанням; демонструє відсутність розуміння ключових понять теми; допускає грубі теоретичні помилки, що спотворюють зміст основних термінів і категорій; не може відтворити елементарні дефініції, ознаки чи структуру явища, про яке йдеться у питанні. Продemonстровано незадовільний рівень формування компетентностей і недосягнення програмних результатів навчання.

<i>практичне завдання:</i>	
8-7	здобувач: повністю, чітко та логічно розкриває зміст практичного завдання, охоплюючи всі його ключові елементи; формує відповідь із виразною та структурованою логікою, послідовно подаючи етапи чи складові; надає аргументовані пояснення своїх рішень, демонструючи вміння обґрунтовувати вибір об'єктів, послуг, активностей, транспорту чи послідовності дій; подає зміст із деталізацією, що засвідчує практичну компетентність (конкретні приклади, характеристики, логічні зв'язки); правильно та впевнено використовує професійну термінологію; демонструє високий рівень практичного мислення, вміння інтегрувати теоретичні знання у практику та приймати обґрунтовані рішення. Продемонстровано високий рівень формування компетентностей і повне досягнення програмних результатів навчання.
6-5	здобувач: у цілому повно і змістовно розкриває практичне завдання, хоча окремі елементи можуть залишатися недостатньо деталізованими; подає відповідь із зрозумілою логічною структурою, яка включає всі основні компоненти завдання; точно називає ключові елементи (об'єкти, етапи, послідовності, ресурси тощо), проте деякі можуть бути описані узагальнено; наводить обґрунтування своїх дій чи виборів, хоча приклади або аргументи можуть бути менш розгорнутими; використовує професійну термінологію переважно правильно, допускаючи незначні неточності; демонструє достатній рівень практичної підготовки, але з обмеженою аналітичністю або недостатньою деталізацією окремих аспектів. Продемонстровано достатній рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання в основному обсязі.
4-3	здобувач: частково розкриває зміст практичного завдання, але пропускає важливі елементи або подає їх поверхово; формує відповідь із неповною або фрагментарною структурою, у якій наявні нечіткі або нелогічні переходи; називає лише частину обов'язкових елементів (наприклад, об'єкти маршруту, компоненти туру чи орієнтовні дії), але без достатнього змістового розкриття; подає обмежені або формальні пояснення, не забезпечуючи обґрунтування своїх пропозицій; використовує термінологію із помітними неточностями; демонструє базовий рівень розуміння, який дозволяє окреслити тему, але не сформувати цілісне практичне рішення. Продемонстровано базовий (задовільний) рівень формування компетентностей і часткове досягнення програмних результатів навчання.

	2-1	здобувач: наводить лише окремі фрагменти інформації, які частково стосуються змісту практичного завдання, але не формують цілісного уявлення; подає відповідь, яка не має чіткої структури, або її структура є випадковою та нелогічною; називає ключові елементи (об'єкти маршруту, складові туру, послідовність дій тощо) неповно, неточно або з помітними помилками; не обґрунтовує свої твердження та не демонструє причинно-наслідкових зв'язків між елементами практичного завдання; допускає істотні змістові неточності, але відповідь містить хоча б мінімальні елементи, що мають стосунок до теми. Продемонстровано початковий рівень формування компетентностей і мінімальне досягнення програмних результатів навчання.
	0	здобувач: не виконав практичного завдання; надає інформацію, яка не має змістового зв'язку з практичним завданням; не демонструє розуміння суті практичного завдання та не може окреслити навіть базові елементи його виконання; допускає грубі змістові помилки, що свідчать про відсутність умінь застосовувати теоретичні знання у практичних ситуаціях; не може назвати жодного ключового елемента логічної структури практичного завдання (маршрут, складові туру, послуги, послідовність дій тощо). Результат виконання завдання не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів.

12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачене під час вивчення навчальної дисципліни

Персональні комп'ютери (ноутбуки), під'єднані до мережі Internet, хмарні додатки Google, веб-браузери, мережа Wi-Fi, програмне забезпечення: MS Windows, MS Office, PowerPoint, мультимедійне обладнання (проектор, екран). Електронний репозитарій ПДАУ (<https://dspace.pdau.edu.ua/home>), АСУ ПДАУ (<https://asu.pdau.edu.ua/>), електронний ресурс на платформі LMS Moodle (<https://moodle.pdau.edu.ua/>).

13. Політика навчальної дисципліни

- **щодо термінів виконання та перескладання:** практичні завдання та завдання із самостійної роботи, що подаються з порушенням установлених термінів без поважних причин, оцінюються зі зниженням на 30 % від максимально можливого балу. Здобувач вищої освіти може бути не допущений до семестрового контролю з навчальної дисципліни у разі набрання кількості балів, нижчої за межу незадовільного рівня навчальних досягнень. У такому разі кафедра на своєму засіданні ухвалює рішення про

недопущення здобувача до семестрового контролю та повідомляє про це деканат факультету шляхом подання витягу з протоколу засідання кафедри. На підставі зазначеного рішення декан факультету видає розпорядження про недопущення здобувача вищої освіти до семестрового контролю. Такий здобувач вважається таким, що має підсумкову академічну заборгованість. Перескладання підсумкового контролю можливе лише за наявності поважних причин та за дозволом деканату. Повторне проходження контрольного заходу з метою ліквідації підсумкової академічної заборгованості допускається не більше двох разів: перший раз – викладачеві, другий раз – комісії, яку формує декан за участю викладачів відповідної кафедри. Оцінка, отримана під час другого повторного проходження контрольного заходу, є остаточною;

- щодо академічної доброчесності: у процесі навчання здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися принципів академічної доброчесності та загальноприйнятих норм етичної поведінки, визначених у Кодексі академічної доброчесності Полтавського державного аграрного університету <https://surl.li/xqtwpr>. Здобувачі вищої освіти зобов'язані самостійно виконувати всі практичні, індивідуальні та завдання для самостійної роботи, не допускаючи плагіату та несанкціонованої допомоги. Використання чужих ідей, текстів, досліджень або результатів без належного посилання розцінюється як плагіат. Під час проведення будь-яких форм контролю забороняються списування, використання мобільних пристроїв та інших допоміжних засобів, не передбачених умовами завдання. Порушення принципів і норм академічної доброчесності може бути підставою для застосування заходів академічної відповідальності, зокрема: повторного проходження оцінювання; зниження або анулювання оцінки; неприйняття роботи до перевірки тощо. Взаємодія здобувачів вищої освіти з усіма учасниками освітнього процесу має ґрунтуватися на принципах поваги та толерантності, академічного партнерства й взаємодопомоги, відповідальності та особистої доброчесності, соціальної справедливості й недискримінації, а також дотримання норм ділового етикету;

- щодо відвідування занять: регулярне відвідування занять є обов'язковою умовою організації освітнього процесу та важливою передумовою успішного засвоєння навчального матеріалу. Здобувач вищої освіти має бути присутнім на лекційних і практичних заняттях відповідно до затвердженого розкладу. Пропуски занять допускаються лише з поважних причин, підтверджених документально. У разі відсутності здобувач зобов'язаний самостійно опрацювати пропущений навчальний матеріал та у визначений термін відпрацювати пропущене практичне заняття. Дотримання вимог щодо відвідування занять є показником відповідального ставлення до навчання та

важливою складовою професійного становлення здобувача вищої освіти;

- щодо зарахування результатів неформальної / інформальної освіти:

здобувачі вищої освіти мають право на визнання результатів навчання, здобутих у процесі неформальної / інформальної освіти. Таке визнання можливе за умови документального підтвердження успішного проходження відповідних навчальних курсів на різних освітніх платформах. Процедура визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті, здійснюється відповідно до Положення про порядок визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету (<https://surl.li/ujwdjh>);

- щодо оскарження результатів оцінювання: після оголошення результатів поточного або семестрового контролю здобувач вищої освіти має право звернутися до викладача із проханням надати роз'яснення щодо отриманої оцінки. У разі неможливості врегулювання ситуації на рівні «викладач – здобувач», останній може ініціювати процедуру апеляції. Підставами для оскарження результатів оцінювання можуть бути: недотримання викладачем системи оцінювання, визначеної у силабусі та робочій програмі навчальної дисципліни; необ'єктивне оцінювання; наявність конфлікту інтересів, якщо про його існування здобувачеві не було і не могло бути відомо до проведення оцінювання. Здобувач вищої освіти може подати апеляцію не пізніше наступного робочого дня після оголошення результату оцінювання. Для цього він подає деканові факультету письмову заяву, яку розглядає апеляційна комісія, сформована розпорядженням декана за участю викладачів відповідної кафедри. Апеляційна комісія протягом трьох робочих днів ухвалює рішення щодо наявності або відсутності підстав для оскарження результатів оцінювання. Присутність здобувача на засіданні апеляційної комісії є обов'язковою. Висновки комісії оформлюються протоколом і доводяться до відома здобувача та викладача. За результатами розгляду апеляції апеляційна комісія ухвалює одне з таких рішень: попередня оцінка відповідає рівню досягнення результатів навчання та не змінюється; попередня оцінка не відповідає рівню досягнення результатів навчання, у зв'язку з чим здобувачеві встановлюється інша оцінка. За результатами апеляції оцінка не може бути знижена.

14. Рекомендовані джерела інформації

Основні:

1. Балашова Р. І. Організація діяльності туристичного підприємства : навч. посіб. Київ : Центр навчальної літератури, 2021. 184 с.

2. Галасюк С. С. Організація туристичних подорожей та екскурсійної діяльності : навч. посіб. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 248 с.
3. Джинджоян В. В., Тесленко Т. В., Горб К. М. Інноваційні технології в туризмі і гостинності : навч. посіб. Київ : Піча Ю. В., 2023. 339 с.
4. Кудла Н. Є. Управління якістю в туризмі : підручник. Київ : Центр учбової літератури, 2021. 327 с.
5. Любіцева О. О. Туристичний продукт та його просування. Київ: КНЕУ, 2018. 356 с.
6. Мальська М. П., Микитенко М. О., Козловський А. М. Англо-український словник термінів сфери туризму. Київ : Центр учбової літератури, 2021. 446 с.
7. Матвійчук Л. Ю., Барський Ю. М., Лепкий М. І. Перспективи розвитку туризму в Україні та світі: управління, технології, моделі: колективна монографія. Луцьк: ВПІ Луцького НТУ, 2023. 388 с.
8. Федорченко В. К., Дьорова Т. М. Туризм: теорія та практика. Київ: Кондор, 2018. 195 с.

Допоміжні:

9. Гапоненко Г. І., Парфіненко А. Ю., Шамара І. М. Організація сільського зеленого туризму : підруч. для студентів спец. «Туризм». Стер. вид. Суми : Університетська книга, 2025. 299 с.
10. Дмитрук С. В., Дмитрук О. Ю. Соціально-педагогічні технології в туризмі : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2021. 327 с.
11. Козловський Є. В. Правове регулювання туристичної діяльності : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2021. 272 с.
12. Мальська М. П., Мандюк Н. Л. Основи маркетингу у туризмі : підручник. Київ : Центр учбової літератури, 2021. 334 с.
13. Мальська М. П., Антонюк Н. В., Ганич Н. М. Туристичні ресурси України. Київ: Знання, 2017. 382 с.
14. Мальська М. П., Бордун О. Ю., Жук І. З. Управління персоналом у туризмі: теорія і практика : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2021. 232 с.
15. Моргулець О. Б. Менеджмент у сфері послуг : навч. посіб. для студ. ВНЗ. Київ : Центр учбової літератури, 2021. 383 с.
16. Нестерчук І. К. Гастрономічний туризм правобережного Полісся України : теорія, методологія і практика досліджень: монографія. Житомир: ЖДУ ім. І. Франка, 2023. 548 с.
17. Слатвінська Л. А. Організація екскурсійної діяльності : навчальний посібник. Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини; Умань : Візаві, 2022. 205 с.
18. Торяник В. М., Сардак С. Е. Джинджоян В. В. Туризмологія : підручник. Дніпро: ДГУ, 2022. 306 с.

Інформаційні ресурси:

19. Закон України «Про туризм» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/324/95-вр>.
20. Постанова КМУ від 11.11.2015 № 991 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження туropераторської діяльності» https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/991-2015-%D0%BF?utm_source#Text
21. Державне агентство розвитку туризму України (ДАРТ) <https://www.tourism.gov.ua>
22. Ліцензійний реєстр суб'єктів туropераторської діяльності <https://data.gov.ua/dataset/dd03f3e2-ac03-4a77-af35-7cee6e15d16d>
23. Туристичний портал <https://discover.ua/>
24. Visit Ukraine <https://visitukraine.today/uk>
25. Державна служба статистики України (розділ «Туризм») <https://ukrstat.gov.ua/>.
26. UN World Tourism Organization <https://www.untourism.int/>
27. Об'єднання провідних українських туристичних операторів АІТОУ <https://www.aitoukraine.org/>
28. Перший український онлайн-журнал для професіоналів турбізнесу <https://www.turprofi.com.ua/>
29. Навчальна платформа <https://prometheus.org.ua/>
30. Навчальна платформа <https://academy.nto.ua/>
31. Навчальна платформа <https://ed-era.com/>